

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek és reclamációk küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Mark 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési felhívás

a

„Székely Hirlap“

negyedik év folyamának

utolsó évnegyedére.

A közelgő új évnegyed küszöbén fölkérjük lapunk azon tisztelt előfizetőit, a kiknek előfizetése e hó végével lejár, hogy azt mielőbb megújítani s becses körükben terjeszteni sziveskedjenek.

Nem tartjuk szükségesnek lapunk ezutáni működéséről új programot kiadni, mivel az a régi marad. Küzdeni fogunk ezután is a Deák-párt zászlója alatt, küzdeni fogunk Erdély, különösen a székelyföld specialis érdekei mellett; küzdeni fogunk ildomos fegyverrel az unionnak mielőbbi megtestesítése mellett.

Lapunknak élénkké és változatossá tételét ezután is legelső kötelességünknek fogjuk tartani; s hogy ezt annál sikeresebben megoldhassuk, felkérjük bérczes kis hazánk lelkes fiait, hogy becses közreműködésükkel jövőre is támogatni sziveskedjenek.

Előfizetés ár: évnegyedre 1 frt 50 kr, a „Jogász-Egylet“ tisztelt tagjainak 1 frt. Az előfizetési pénz a kiadó hivatalhoz: Wittich József könyvkereskedésébe küldendő.

A szerkesztőség.

Maros-Vásárhely oct. 1.

Ezelőtt és most.

Ha összehasonlítjuk politikai közéletünket az 1848 előttivel, lehetetlen ez utóbbiban a pezsgő életerőt, az élénk munkásságot, a közügyek iránti valódi érdeklődést észre nem vennünk, még pedig rovására jelen tespedésünknek. Akkor Széchenyi és Kossuth két nagy ellentétes elvnek voltak képviselői, hogy t. i. vajjon az anyagi vagy szellemi haladás szükségesebb-e nemzetünknek? Amaz a jogokat és a szabadságot meghatározott korlátok közé akarta szorítani, emez azt mindenkire kiterjeszteni törekedett. Amaz azon véleményben volt, hogy a vagyonosság, az anyagi jólét tehetik az állampolgárt jogtisztelővé és a politikai szabadságra képessé; emez ellenben azon meggyőződésben élt, hogy a jogoknak és a szabadságnak a lehető legszélesebb kiterjesztése a nemzetben munkaösztönt, törekvést fog kelteni a vagyonsodásra és a közértelmességre.

Akkor elvek és reformkérdések körül csoportosult a nemzet zöme. Akkor a megyei gyűléseken részt vett a legnagyobb politikustól kezdve az egyszerű falusbiráig mindenki, és abban igyekeztek megvitatni és megoldani minden kérdést elkezdve a legcomplicáltabb politikai kérdéstől a legutolsó falusbirói-tételig; és így a megyegyűlések tárgyát képezték: az urbéri viszonyok megszüntetése, a törvényhozás figyelmébe ajánlandó nyomosb reformkérdések, az örökváltság megszüntetése, a népnevelés szent ügye, a börtön-

rendszer javítása stb. Ezen fontos ügyekről elemző és bíráló tudósítások érkeztek a lapokhoz.

És most?

Most nem fontosabb kérdések, hanem személyek köré csoportosulnak, a mely körülmény folytán társadalmunk szét van zilálva, részekre van szakadozva, polgár polgárral ellenséges viszonyban áll. Most — mint Laboulaye a „Journal des Debats“ egyik közelebbi számában igen jellemzően mondja — társadalmunk hasonlít a mexicói hadsereghez, több a hadvezér, mint a katona. Most — mint Apuleius „Nyugot-Európa és hazánk“ című művében igen találóan megjegyzi: „néhányek kétségbe vannak esve nemzetünk jövője felől; talán szívöben kisjórészt ajkukkal még inkább; időnk kitölt, szerepünket lejátszottuk, elpusztítottuk önmagunkat. Mások még reménykednek; biznak az események szerencsés alakulásában, nem akarnak kételkedni csak tégy, dolgozz — kiáltják — meghalni még tudsz úgy is, a nélkül, hogy arra előre reflectálnál. És vannak kevesen, kiknek szilárd hitök van fájunk, nemzetünk missiójában, úgy, a hogy azt a nagy Széchenyi érezte, hitte és kimondá legelőször, s a miképen azt a hitet örökségül hagyta a mai nemzedéknek.“

Most számos orvoslásra váró bajaink kijelölésében, valamint az orvosszerek ajánlásában a pártok, ambíciók és érdekek szerint ezerféle a vélemény.

Most markálisaink a rideg részvétlenség mellett, nem a régi politikai iskolák, hanem valóságos burocracia gyűlések.

Most a sajtó régi tekintélyét devalvalta a privát érdek hajhászása, a dilettantizmus és az elvakult fanatizmus. A sajtó elveszté jelentőségét, mert részint a kiküzdött jogalap megvédése, részint annak szakadatlan megtámadása, részint egyes belkérdések vették igénybe.

Valóban ideje lenne, hogy a politikával e szerencsétlen szevedélylyel, mely a nemzetnek csaknem egész lelkületét igénybe veszi és fölemészti, e hétfejű sárkánnyal, mely mindent elnyel s minél többet vetnek torkába, annál éhesebb, szakítva, a tudományok és a mivelt társadalmak eszméi több pártfogásban részesüljenek nálunk; mert ezek eddig közönnyel fogadtattak s senkitől be nem fogadva koldus gyanánt lézengtek. Ezt annyival inkább kívánhatjuk, követelhetjük, mert a ki elfogulatlanul vet egy pillantást társadalmi és politikai közéletünkre, lehetetlen, hogy át ne lássa, miszerint e gonosz daemon felforgatta, megveszítette társadalmunkat, erkölcsi világunkat.

Ideje, hogy a sajtó ismét visszanyerje régi tekintélyét, hogy ismét sulya legyen azok szavának, kik az érett megfontolás nyelvén szólnak mi hozzánk.

Fel tehát szeretett nemzetem! igyekezzünk megtisztulni társadalmi és politikai közéletünk félszégeitől, hibáitól! Munkáljunk, társuljunk, tömörüljünk, alkossunk! Most midőn a nemzet újra visszaszerezte önrendelkezési jogát: mutassa meg

a magyar az őt élénk figyelemmel kísérő külföldnek, hogy nemcsak ura, de mestere is tud lenni sorsának!

Münker Arnold.

Felhívás.

A „Jogász-Egylet“ III-ik (bűnügyi) szakosztályának folyó év október 4-én (pénteken) délután 3 órakor a Teleki-könyvtár olvasó termében gyűlése leendő, mikorra is ez osztály tagjai megjelenni tisztelettel kéretnek.

Maros-Vásárhelyen, 1872. október 1-én.

Kuti Albert,
jegyző.

Országgyűlés.

Szept. 16.

Elnök: Bittó.

Napirend; A választfelirati és tanügyi bizottság megválasztása.

Az ülés kezdetén Szögyényi László, az állandó igazoló bizottság előadója, jelenti, hogy Horváth Gyula Küküllőmegye, felső kerületének képviselője 30 nap főtartása mellett igazoltatott. — Császár Bálint benyújtja 1800 fogarasvidéki román kérvényét, melyben a belügy-miniszttert kéri, hogy Fogarason a képviselőválasztást mielőbb rendelje el. (A kérvényi bizottsághoz utasítottak.) Ezután szavazás történik a felirati és tanügyi bizottságra megválasztattak.

A választfelirati bizottságba: Csengeri Antal, Falk Miksa, Gorove István, Horváth Boldizsár, Horváth Lajos, Perczel Béla, Pulszky Ferencz, Seunyei Pál b. Széll Kálmán, Torma, Károly, Voncina Iván, Zsedényi Ede.

A tanügyi bizottságba: Bujánovics Sándor, Csengeri Antal, Hoffman Pál, Kautz Gyula. Kemény Gábor b., Molnár Aladár, Pátrubány Gergely, Pulszky Agoston, P. Szathmáry Károly, Szilády Aron, Schwartz Gyula, Tisza Kálmán, Torma Károly, Urváry Lajos, Várady Gábor.

Ülés vége 10 órakor.

Szept. 17.

Elnök: Bittó.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a miniszterek a következő törvényjavaslatokat terjesztették elő:

Lónyay gr. miniszterelnök jelenti, hogy a fővárosok rendezéséről szóló törvényjavaslat közelebb befog terjesztetni, most pedig benyújtja a következő javaslatokat, t. i. a honvédelmi Ludovica-akadémia föllállításáról ennek átalakítása és felszereléséről, s a honvédszázaljak a végből leendő szaporításáról, hogy a honvédelmi szervezet a polgárosított határőrvidékre is kiterjesztethessék.

Trefort oktatásügyi miniszter két törvényjavaslatot nyújt be; egyik a kolozsvári egyetem föllállítása, másik ennek költségére vonatkozik.

Szlávy kereskedelmi miniszter a következő javaslatokat nyújtja be: a Portugaliával kötött kereskedelmi szerződésről, a hajóépítésre szükséges anyagok vámmentességéről az osztrák Lloyddal a tengeri posta ellátására vonatkozó szerződésről, a Montenegróval kötött posta szerződésről a Németországgal kötött postaszervezésről, s a bécsi világkiállítási tárgyak ideiglenes oltalmáról.

Tisza Lajos közlekedési miniszter a következő törvényjavaslatokat nyújtja be: a pozsony nagyszombati lovasutnak mozdonyvasutá leendő átalakulásáról, a sopron pozsony-vágvölgyi s a rojtekbogsányi vasut kiépítéséről.

Kerkápoly pénzügyminiszter a következő javaslatokat nyújtja be: az 1869-iki s az 1870-iki közös hadügyi s az 1871-ki közös pénzügyi költséges szükségessé póthitelről, végre a 10 évre megszavazott udvartartási költséghez felelmeséről.

Ezek után gr. Lónyay M. Nikolits Sándornak csüörtöki interpellációjára felelve fölemlíti, hogy már az előtti napokban felelt volna, ha interpellál jelen lett volna. A mi azon megjegyzését illeti, hogy ő hozzá, mint miniszterelnököt mindazért, a mit a többi miniszter végrehajt ő szívesen elfogadja ezen felelősséget, és pedig annál inkább, mert ez ügy magában is elég fontos, hogy az egész kormány behatóan foglalkozzék vele, másrészt pedig ezen ügy a minisztertanácsban egyhangú megállapo-

dás folytán lett intézkedés tárgya. Interpelláló az 1869. 9. t.-czik 3. szakaszára hivatkozott, pedig épen ez szől leginkább a kormány eljárásának törvényessége és helyessége mellett, abban tisztán kifejezve levén az, hogy a szerb nemzet ő Felsége által szentesített törvények szerint önállóan intézi egyház-ügyeit. Interpelláló ur erre azt kérdezte: n. ért akarja a kormány a patriarcha választást a régi szokás és törvény szerint végrehajtani; hisz az lett volna a legnagyobb törvénytelenység, ha a szabályok alapján engedte volna a választást, mely szabályok még nem nyerték ki ő Fölsége szentesítését, és pedig azért nem mert volt abban néhány pont, melyet nem akartak változtatni a fölszólítás dacára és mert maga a püspöki kar is adott be külön véleményt: ezt tehát nem lehetett kívánni, sőt mit szőlt volna interpelláló, ha a kormánynak ily elv alapján eszébe jutott volna valami különös octroy által végrehajtani a választást. Ő mindenkor a törvényeket fogja mérvadóknak tartani, s a vallásügyben is megkövetelni, hogy viszon a szerbek is tartsák tiszteletben a törvényt. (Eljenzés.)

A mi külön az augusztus 18-kára összehívott kongressust illeti, következőkben fogja eszteni annak folyamatát és abból meggyőződhetni, hogy a kormány egészen kötelességszerűen járt el, mikor azt fölszólatta. Ezután előadja a miniszterelnök a kongressuson történeteket egész a fölszólításig, melyek ismertessék.

Hogy a fölszólítás a törvényes és egyedül lehetséges mód és eljárás volt, kitűnik az előzményekből, mely fűvös működést nem lehetett tovább várni ily synodustól.

Azon kérdésre, miért küldte ki a kormány Majthényi Lászlót királyi biztosnak, a decretum 11. cikk 47. pontjával felel, mely nemcsak feljogosítja, hanem megparancsolja a kormánynak, hogy akkor, ha pausz tétetik az egyházi javak kezelése ellen, a mi pedig most megtörtént vizsgáltassa meg a „statu seculari” az egyház javait.

Ezt megtehette volna a kormány még akkor is, ha a kongressus együtt van, de különben ez ugy is a metropolita-helyettesek végzi teendőit és terjeszti észleleteit és határozatait a kormány elé helyben hagyás végett.

Hogy mikor fogja ismét összehívni a szerb egyházugyűlést? erre csak azon kíváncsi van, bár történhetnék ez minél gyorsabban; ez azonban a körülményektől függ.

A kormány részéről tett intézkedések szorosan a létező törvény s a még fennálló szabályok korlátai közt történtek s azt hiszi, hogy ezen intézkedések, melyek a királyi biztos tekintélyének megőrzésére s a fejedelmi jogok tiszteletben és épségben tartására irányoztatnak a ház helyesléssel fognak találkozni. (Élénk helyeslés.)

Végül még csak egy észrevételt tesz, a melyre az interpelláló egy megjegyzése alkalmat szolgáltatott. Ő beszédében szükségesnek vélte visszamenni még azon időkre, midőn a szerbek a törökök elől menekülve, előzékenységgel s barátsággal fogadtattak a magyar nemzet által; nemcsak vallásbeli jogaik biztosítottak külön privilegiumok által, melyek azóta mindenkor épségben tartattak, de hazánk legelőkeltebb területein nagy kiterjedésű települési helyek is mutatottak ki számunkra s számos adományokkal láttattak el. A megtelepültek utódai, kik

egyenjogu szabad polgárai a magyar hazának, kik saját nemzetiségük megőrzésében s egyházi ügyeik igazgatásában nem akadályoztatnak, nemcsak megvárható, de egyenesen megkövetelhető, hogy legyenek őszinte, igazi polgárai a magyar hazának, s hiv alattvalói a koronás királynak. (Általános élénk helyeslés.)

Nikolits Sándor interpellációjának csak egy részét kívánta vita tárgyává tenni és ezt is nem tekintettel a miniszter válaszára, hanem csak a tárgy fontosságára.

A ház a miniszterelnök választát majdnem egy hangulag tudomásul veszi.

Ezután Kerkápolyi Károly pénzügyminiszter tett előterjesztéseket az államköltség vetésről, melyről olvasóink más helyen bő értesítést vesznek.

A Deak-párt felirati javaslata.

Felséges császár és apostoli király!

Hódoló tisztelettel vettük Felséged felhívását, hogy a nemzet érdekeinek és a kor igényeinek megfelelőleg, folytassuk a benső átalakulás nagy munkáját, melyet a közlebbi országgyűlések megkezdettek; s törvényes intézkedésekkel és észszerű beruházásokkal minden irányban törekedjünk előmozdítani az állam szellemi és anyagi érdekeinek kifejtését.

Teljes mértékben felfogjuk e feladat nagyságát.

Tudjuk, hogy hosszas idők mulasztásait kell pótolnunk, s hogy ezen intézkedésekben, a melyek közlebből történtek, csak egyes alapjai vannak letéve az államszervezet rendezésének.

Sok viszony, mely a multból maradt fenn, vár még rendezésre; s több üdvös intézmény, mely újabban alakult fejlesztendő tovább.

Habár azon nagy fontosságú intézkedések, melyeket a közlebbi országgyűlések hoztak, több életbevágó kérdés megoldását eredményezték a reformok terén, melyekre hazánkban szükség van, alig vagyunk túl a kezdeményezés törekvésein.

S nem egy tárgyra nézve, mely a törvényhozás gyors intézkedését sürögösen igényli, a kezdeményezés sincs még megindítva.

Egyaránt érezvén e szerint hátramaradásunkat és a belreformok szükségét minden irányban, hazafini készséggel követjük Felséged felhívását a folytonos, következetes és kitartó munkásságra. Készséggel vesszük tárgyalás alá és igyekeznünk legjobb belátásunk szerint a kor igényeinek és az ország érdekeinek megfelelőleg elintézni mindazon előterjesztéseket, a melyeket Felséged kormánya az államszervezet rendezésére, a köz- és magánviszonyok és érdekek szabályozására s az ország szellemi és anyagi erejének előmozdítására nézve tenni fog.

Folytonos, következetes és kitartó munkásságunk sikerének nem csekély biztosítékát látjuk a tervszerű rendszeres eljárásban és az idő kellő beosztásában, melyre a legmagasabb trónbeszéd azon kijelentése nyújt kitárat, hogy ez érintett előterjesztések Felséged kormánya által mindenkor alkalmas időben fognak tétetni.

A tárgyak, melyek Felségednek legmagasabb trónbeszédében elszórtatnak, bizonyára igen fontosak és sürögösen elintéztést igényelnek. Nagy részét foglalják azok magukban azon törvényhozási teendőknek, a melyekre ez idő szerint mindenekelőtt hivatva vagyunk. Kétségtelen azonban, hogy a mint Felséged is kegyesen érinteni méltóztatott, e tárgyakon kívül több nem kevésbé fontos és szintén halaszthatatlan kérdés van, melynek korszerű és az ország viszonyainak gondos tekintetbe vétele mellett eszközölendő megoldása a nemzetnek forró óhajta.

Országos képviselői kötelességünknek tartjuk, részünkről ezen kérdések törvényhozási megoldását is, tölünk kitelhetőleg előmozdítani. S ha ez alkalommal mellőzzük azok részletes elszórtatását, azon okból tesszük, mert meg vagyunk győződve, hogy Felséged kormánya minden irányban figyelemmel kísérve a közohajtásokat, különben is kiváló gondjai közzé számítja e kérdéseket is.

(Vége. köv.)

Tisztelt szerkesztő ur!

Folyó évi 75. számú becses lapjában megjelent nyilatkozatára Varga József birtokos polgárnak, addig is míg az ügy véglegesen hivatalosan elintéztetnék csak a főkérdésekre teszek némi megjegyzést a tisztelt közönség felvilágosítása tekintetéből.

Nem igaz Varga azon állítása, hogy a rendőrkapitányság saját birtokáról hajtattatta volna be marháit, mert Varga uram marháit a város tulajdonáról: az ugynevezett sásváriból hajtattak be, tehát alapállítása nem igaz!!

Nem áll az, hogy marháival együtt Varga uramat is behajtották volna, ha azonban jószántából marháival bejött, az egyéni felfogásától és privát passiójától függött, a hatóság a praevicatorokat csak ellenállás esetére szokta bekísértetni.

Az sem áll, hogy ez ügyben Varga urral, mint birtokos polgárral van dolga a hatóságnak, mert van egy megrögzött hatalmaskodó praevicatorral, ki már hasonló esetek miatt fogsággal is büntetve volt, s a ki réme a szegény határpásztoroknak

A sem igaz, hogy a felemlített tövis-historia el lenne enyészítve, mivel hivatalos tudásom szerint ezen ügy tanácsi rendeletnél fogva egy biztosság által nyomoztatik de anyomozás még nincs befejezve.

Ennyit szükséges egyelőre a tisztelt közönséggel tudatni — a többi elintézi a törvény.

M.-Vásárhelyt, sept. 27-én 1872.

Marosi Farkas,
főkapitány.

TÁRCZA.

A növénytan története Linné koráig.

Ö. Szász Istvántól.

(Folytatás.)

Geszner Konrád Zürichben született 1516-ban. Atyja szegény szűcs volt, de mennyire tőle kitelhetett mindent megtett fia neveltetésére, és a fiából egyike vált kora legnagyobb tudósainak. Mint buzgó és szorgalmas természetvizsgáló méltán megérdemli, hogy Németországban a növénytudomány alapítói közt helyet foglalhasson. Kora szokása szerint, de leginkább, hogy szegénységétől szabadulhasson, iskolatanítóságot vállalt. Így sorsán némileg könnyített, de szíve soha nem volt nyugodt. Vágya mindig az orvosi pályára hívta. Eltökélte tehát, hogy a tanítóságtól búcsút vesz és követi szíve sugallatát. Orvos lett, s csak hamar tekintélyes vagyon birtokába jutott. Többé nem volt szegény. Megkezdte azonnal utazásait és vizsgálódásait mindentel. Hangya-szorgalommal gyűjtött össze minden növényt és valódi szeretettel vizsgálta azokat. Festőt és fametszőt tartott házában, hogy gyűjteményét képekben örökíthesse meg. Már mint egy 1500 rajz volt készen, midőn tevékenységei között egy kiűtött ragály áldozata lett 1565-ben. Életében önálló művet nem adott ki, de annál több értekezést a növényekről, barátai és régi írók műveinek általa eszközölt kiadásában, és különösen Cordus Valerius imént említett munkájában. Hátrahagyott kéziratait, valamint a képlemezeket a gazdag nürnbergi Camerarius Joachim vásárolta meg 150 forintért és ezen Gesznerféle lemezeket használta is, midőn Matthiolus munkáit kiadta. Ezután lemezek és kézirat sokáig elrejtve voltak, míg nem Trew és töle örökség útján Schmidelhez jöttek át. Geszner halála után aztán 200 év múlva (1751—1771) ugy adta ki Schmiedel a becses hagyományt. (Opera botanica Conv. Gesneri per duo sae-

cula desiderata, nunc primum in lucem edidit C. Ch-Smiedel. Norinberg 1751—1771.)

Geszner volt az első ki munkájában bizonyos rendszert követett. Neki volt elsőbbén sejtelve a növény nemekről, melyek több fajt foglalnak magukban és az osztályokról, melyek hasonló nemekből állanak. A himetnyésszervek (porodák) tulajdonságait megvizsgálta, lerajzolta, meg azután a virágokat és gyümölcsöket s a talált rokonság szerint rendezte el azokat.

Geszner halála után még voltak egyesek, kik a növénytudománnyal foglalkoztak, de ezek kevés értékkel bírók hagytak hátra, és nagy feltűnést nem is okoztak. Ilyen vala Lonicer Ádám egy compliator m. francfurti orvos, kinek holmi gyenge szerzőkből összeállított füvész-könyve a niveau legalsó fokon áll és Thurnheyser Lénárt házi orvos Baselben, ki életében kevés szakavatottsággal összeállított művének, csak első kötetét adhatta ki. (Historia, s descriptio plantarum omnium) a második kötet (Herbarum Ulm 1654) 76 év múlva Pancovius Tamás adta ki.

Az előbb említett Camerarius Joachim orvos volt Nürnbergben (szül. 1533. megh. 1598.) Nevezetessé tette magát azon időben még páratlan gazdagsággal beállított füvészkerthe által. Az ebben található növényeket nagyon híven és pontosan írta le, mindeniknek képben hű másolatot adván. Ez volt az első önálló munka, mely eddig füvészkertről megjelent.

Fenntebb említettük Matthiolusnak általa eszközölt kiadását és azt is, hogy ehez a képeket a Gesznerféle lemezekről állította ki, meglehetősen gazdagon. (P. A. Mathioli de plantis Epitome utilissima novis iconibus et descriptionibus aucta a Joach. Cameraris. Francof 1586) Unokája volt: Zingermann Joachim egy tehetséges botanicus, ki szorgalma és képzettsége által Pádovában tanárságot nyert. Később keletre ment, hol utazásai közben Khórinthusba lepte meg a halál 1591-ben.

Dicsérrel említhetjük még Thal Jánost, ki orvos volt Nordhausenben (meg. 1587.) A Harcz floráját vizs-

gálván és tanulmányozván, mint szakértelemmel és alapos ismeretekkel bíró botanicus mutatja be magát.

Gyűjteménye, melyet a Harcz vadnövényeiből gyűjtött, ugy tekinthető, mint eddig egyedül meglehetősen állandó specialflora Camerariusnál közeli ismeretségben állott s ez füvészkerthjéből sok oly növényt közöl, melyeket Thal fédezett fel, s melyek eddig kevésbbé, vagy éppen nem is voltak ismeretese.

A növénytan története ez időszakát Németországon Bergzabern Theodor Jakob zárja be, ki magát szülővárosa után Tabernamontanusnak is szereti nevezni. Tanítványa volt Bock Helronimnak és egyszersmind művének folytatója. Sokat fáradozott a növények összegyűjtésével és kellő ismerettel tárgyalja azokat. Művén 36 évig dolgozott, de melynek csak első részét adhatta ki (1588.) mert ezután nem sokára, — mint Casimir János pfalzi választó fejedelem orvosa meghalt Heidelbergában 1590-ben. Hátra maradt műve többi kiadását Braun Miklós vállalta magára Marburgban (1592.) Egy újabb kiadását számos rajz és jegyzetekkel bővítve Bauhin Gáspár medicus doctor és a baseli egyetem rendes tanára eszközölte. Azután még több kiadást ért.

Legújabban Bauchin Hieronymus adta ki Baselben 1731-ben. Ezen munkában sokkal több növény van leírva, mint az eddig ismert írók műveiben. Mert mintegy 5800 fajta növényt ismertet, melyekből 2480-nak képe is látható. Tabernamontanus nagyon sokat fáradozott a Dioskorides nomenclatúrájával és azzal, hogy leírt növényeinek nevét minden miveltebb európai nyelvre lefordította.

A növények gyógyerejét és hatását a legnagyobb részletességgel írja le mindenütt és ez foglalja el a legnagyobb részt művében. A képek többnyire másolatok más botanicusok műveiből, de nem sokkal diszesebbek, mint az eredetiek.

(Folyt. köv.)

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Székely Hírlap“ 75-ik számában sept. 25-ről Varga József birtokos polgár neve alatt megjelent valótlanossággal telt közleményre, bár a hírlapi felelgetés nem kenyerem, kényszerülve érzem magamat némi helyreigazítást tenni a nyilvános igazság érdekében.

Uram! Uram! birtokos polgár Varga József uram, honnan veszi azon tudományt, hogy a városi közönség felső-sásvári nevű kaszálója, melyet fia Varga Ferencz nyilvános árverésen az utó legelés határozott kirekesztéseivel vett haszonbérbe, az ön tulajdona volna, vagy azt hiszi, hogy a Büdöskút környéke, kis-hegy, vagy is Hagymás-Bodon felé járó út, s az alsó sásvári régi téglavető helyből tett foglalásai, mely ez ideig büntetlenül maradtak, feljogosítják nagyobb kísérletekre is?

Ugy tesz ön Varga József uram, mint azon bűnös, ki a tetten kapatván az üldözés alatt maga kiáltja leghangosabban: fogják meg, csak hogy menekülhessem.

Vagy azt hiszi, nem ismeri a közönség az ön határduló természetét? nem nyilvános dolog-e, hogy a szeptemberi országos baromvásár alkalmával az aradi Neiman testvérek 92 drb. ökreit a Kis-hegy melletti földön tilosan legeltette, s a behajtásra kiküldött rendőrségi alkapitányt foga kiverésével fenyegette, nem nyilvános dolog-e, hogy 1870-ben a csere alatti legelővel határos erdőszélből éjnek idején boton őrzött s behajtott marbáit a város majorjából a kertet megmászva erőszakosan kivette, nem nyilvános dolog-e, hogy önnek egész élete a levéltári adatok szerint, a határdulások s tilos legeltetések szakadhatlan láncolata.

Ha ön Varga József uram fáradságot vett volna magának belenézni vagy nézetni az 1840-ik évi IX-ik a mezsei rendőrségről szóló törvényezikbe, láthatta volna mindjárt a 3. és 4-ik §-ból, hogy a határdulások tilos legeltetések feletti főfelügyelet a városi főkapitányt illetvén, az rendes tárgyalás után 200 frt. pénzbürságra is büntethet épen úgy tudhatta volna, (mint volt városi eskütag,) hogy ezen sz. kir. város hatósági jogainak gyakorlatáról készült s a magyar kir. belügyminiszterium által 1872. január 27-ről 1585 sz. alatt megerősített szabály rendelet XVIII-ik cím 11-ik kikezdése szerint a főkapitány van felruházva minden határ és erdő-kibágásokban fegyelmi hatóságilag intézkedni — s így nem támadta volna meg — a most egyszer erőlyesen föllépő főkapitányt, ki egyéb iránt önmagáért bizonynyal meg fog és tud felelni.

De szavam van nekem önhöz birtokos polgár Varga József uram — mert úgy látszik ön úgy elfoglalja magát a vérivé vált foglalásokkal s tilos határlegeltetésekkel, hogy nem is ér reá a közügyek menetét figyelemmel kísélni, mert különben tudhatná, hogy a mint a „Székely Hírlap“ 27-ik számában április 6-ról az ön által emlegetett tövis garázdálkodás megpendített, nem késtem tiszta öntudattal e tárgyba vizsgálatot kérni. És most felhívom önt, vagy bár kit ezen sz. kir. város úgy Sz.-György Jedd és Nyárádó lakosai közül kísértse meg bebizonyítani, hogy én a városi közönség erdeiből és berkeiből bárkinnek csak egy szál töviset (nem szekér száma) adtam-e úgy alávetem magam a közvélemény ítéletének. Bizony eddig folytatott nyilvános életem s anyagi állásom nem jogosíthaták fel önt Varga József uram ellenem a gyanúsítás e nemtelen eszközeivel élni.

Uram uram Varga József uram! nem jó az ördögöt a falra festeni, mert a mese szerint hamar megjelenik s áldozatát elviszi s hol a tények oly világosan beszélnek, ott nagy szavakkal s nem bizonyítható gyanúsításokkal a közvéleményt tévuttra vezetni nem lehet.

Ennyit e tárgyba egyszer s mindenkorra.

M.-Vásárhelyt 1872. sept. 27.

Jeddi Sándor,
erdőfelügyelő.

Kolozsvári levelek

IV.

— September 26-án 1872. —

Gyujtsunk rá, b. Huszár egy finom zamatu, de annál finomabb áru speciálisára, aztán — előbb kellőleg megkésztve végrendeletünket, természetesen, ha van miről rendelkezünk, ha netalán valamelyik főutcai tenegetlen pocsolába belefutlunk vagy pedig a mi legkönyebben megtörténhetik, a fővárosias kövezeten nyakunkat szegűnk, — a mint illik felkészülve egy impozáns bottal a kőborló kutyák támadásai ellen, ajánljuk lelkünket isten kegyelmébe, s tegyük egy körsétát Kolozsvár utcáin.

Verjük keresztül magunkat a külvárosi poron, piszkon, ugorjuk keresztül hatalmas saltomortaleval egy bizonyos utca, bizonyos (jobban: bizonytalan) járdájának bizonyos részét, még egy lélekzetvétél: s ah mily nagyszerű tünemény! Itt egy kifelé kívánczozó ház, amott néhány az aesthetika és egészségügy kívánczmainak minden tekintetben megfelelő szemétdomb, tul végre egy régi porladozó kőfal, melynek azon jó tulajdonsága van, hogy ki is, be is, oldalt is kívánczozik, továbbra pedig hogy a róla leszakadozó óriási kövek minden perczen veszélyeztetik az alantjárók életét; ah, de kinek terjedne ki figyelme az ily prózai dolgokra, ha látja e mohlepte historia emlékü filat (t. i. annyiban historiai emlékü, a mennyiben csakugyan van legalább is fél olyan idős, mint maga a historia,) mely százados fenállása érzetében, méltányos indignatioval daczol a szépitészet pusztitási vágyával; azaz kérem, értsük meg egymást ez a „méltányos indignatio“ annyi mint: kolozsvári rend őrség, mely mindedig nem tudott annyira menni, hogy e disztelen romot eltávolíttassa.

Egy mély regészeti sóhajással váljunk meg e kedves faltól. Miután a főtérén eléggé gyönyörködtünk Mátyás templomának toronygombján (a többi a körülfekvő mészáros — szatocis boltok, borbélyműhelyek stb. miatt nem láthatni) el az ó-vár negyedbe. — Vár-, jobban orr fagyasztó, miasmaticus szag ömlik előmbé; lehetetlen be-menni. Vissza Wolff gyógyszer-tárába!

— „Kérek valami szagoló-folyadékot,“

— „Tessék.“

Az üveget orromhoz tartva, ismét megkísértem a támadást. Nem lehet, nem lehet! Hiába akartam Mátyás király születés házát és a kápolnát meglátni, a hol most részeg napszámosok áldják azistent a maguk módja szerint, a különféle materiákból terjedő, kiállhatatlan szag nem engedi meg: — és az utcaszegleten ott diszlik a belügyminiszternek a cholerajárványt illetőleg kiadott rendelete.

Merre menjek, már most? Megyek a sétatérre, hadd üditem fel bár némileg is magamat e herculei fáradsalmak után.

— „Bon soire, mademoiselle.“

— „Jó estvét, uram, beszéllek én magyarul is.“

— „Ah, ah, magyarul beszélni, megbocsát meine Gnädige, ez nem összeegyeztethető a bon-ton-nal.“

— „Mit nekem a bon-ton! Én ma magyarul akarok beszélni.“

— „De mit gondol kérem, ha megtudja gr. Harminczosi vagy báró Hétszilvássy.“

— „Igaza van. A bas l' hongrois.“

És a „Gnädige“ (ki, melleleg mondva, ölnyi hajléket, és legujabb divatu felfodrozott, ezer pántlikás és botrányosságig kivágott ruhát visel) kedélyes beszélgetésbe elegyedek. Csevegnek egyről másról, roppantul csodálkoznak azon, hogy Deákot oly nagy ember létére Deáknak hívják, mikor ez olyan porias s sokat levon a „monsieur“ tekintélyéből, aztán: hogy képes az országgyűlésen magyarul beszélni mikor ez olyan „geschmaklos“; végre pedig, nehogy a nemzet kétségbeessék e felsőbbköri contemnálás folytán csupa jóakarattól, egész szenvedélylyel dicséri a mademoiselle Liszt Ferencz regényeit, ki az egyedüli magyar író, kiben van mégis egy kis izlés.

— „Bon nuit!“

— „A revoir!“ Én megyek haza, hisz ez a miasmaticusabb az ó vár kigőzölgesénél is. — Ilyen fővárosi életet élünk mi tisztelt provinczia!

Hegyesy Vilmos.

Helyi dolgok.

— **Lapunk** közelebbi számában a helyi műkedvelői előadások elmaradására vonatkozólag közzé tett tudósításunkat legnagyobb készséggel vonjuk vissza, s örömmel engedünk tért azon biztos forrásból vett értesülésünk kifejezésének, hogy a célért oly nemes odaadással fáradozó műkedvelő uraknak, csakugyan sikerült városunk lelkes szépei közül többeket megnyerni, sőt titokban azt is megsughatjuk már, miként az előadások „Női könyvek“ és „Egy csésze tea“ című vigjátékokkal, még folyó hó első felében kezdetét veendik. Csak előre! az előttünk fekvő mindkét nembeli tagok névsora, nem különben az ugyancsak műkedvelőkből e célra alakult orchesterum kitünősége, biztos garantíát nyújtanak a jeleni most saisoit föllevenítő néhány élvezetes estvére.

— **A m.-vásárhelyi** „Jogász-egylet II. (polg. törvénykezési) szakosztálya folyó év október 8-án délután 3 órakor a Teleky-könyvtár olvasószobájában ülést tart, melyre a szakosztály tagjai tisztelettel meghívotnak.

— **Lapunk** múlt számában a helyi dolgok rovatában „merész fogadás“ című hírlapunkat illetékes helyről vett tudósítás folytán, csak amugy könnyelműen szólnak bocsátott semmi realis alappal nem bíró hazugságnak nyilvánítjuk. Ez aztán igazán nem egyéb tisztelt polgárság, mint sok zaj semmiért.

VEGYES.

— **A legeredetibb Reklam.** Mannheim utcaszögleitein egy nagy hirdetemény diszlik a következő felirattal: „Nagy gazember. Folytatás következik.“ Az emberek találgatják már most, hogy ki az a nagy gazember, másnap megjelenik a folytatás: „az ki nem hiszi, hogy alábbirott-nál a legjobb téli ruhák találhatók.“

— **Szegény pestiek.** A pesti hatóságnak tudomására esett, hogy Stiegler Gottlieb, újpesti lakos oly virsliket és kolbászokat küld Pestre, melyek lóhustból valók. Ennek folytán egy hivatalnok küldetett Uj-Pestre és épen rajta kapta Stieglert, mikor a virslit készítette. Egy kamrában döglött lovakból származó óriási tömeg lóhust talált, melyet már a férgek pusztítottak. Azon kérdésre, honnan vette? azt felelte, hogy a „nyuzótól.“ Jellemző, hogy a gyepmester, ki a törvényszéki hivatalos személyzetéhez tartozik, ily vétkes üzletre eszközül felhasználható. Stieglert azonnal letartóztatták, segédje, ki e gyártmányokat Pestre szállította, azonban még jókor elillant. Az igaz, hogy a mi virslink is roszak, de talán nincsenek döglött ló-husból készitve.

— **Bókok rendjelekkel.** A berlini találkozás alkalmából írja egy orosz lap: Andrásy gróf Gortschakoff herceghez ment, hogy átnyújtsa neki a szent-István-rendet, melyet a bécsi udvari ékszerésze készített, ponpásan díszítve föl gyémántokkal, rubinokkal és smaragdokkal. Miután az orosz államkancellár megköszönte a figyelmet, azt mondá, hogy ő még nagyobb meglepetést tartott fenn Andrásy grófnak és azzal egy sorban álló kilenc casatere mutatott, melyek valamennyi orosz rendjel nagykeresztjét tartalmazák. A szent-András-rend ugyanis, mint a legelső rangú orosz decoratió magában foglalja valamennyi orosz rendjel adományozását.

— **Kihallgatás.** A király a napokban hallgatta ki Miklóssy Gyula urat s hosszabb ideig beszélgetett vele a pesti népszínház ügyéről. Ő Felsége azzal az ígérettel bocsátotta el. Miklóssy urat, hogy a népszínház ügyét szíven fogja viselni s azt anyagi támogatásban is fogja részesíteni. Megemlítjük, hogy az ideiglenes népszínház építésében beállott akadály ma már el van háritva. Egy bizottság megvizsgálta az anyagot, — melyről egy városi főmérnök azt állította, hogy hasznavehetetlen — s azt teljesen jónak találván fölhatalmazást adott a tovább építkezésre.

— **Pisztrangok kedvelőire nézve** így ír egy amerikai lap, a legjobb vidék az egész világon Sonoma Kounty Kaliforniában. E vidéket egy folyam szeli át, a Sulfur creek (kénes patak), mely a pisztrangok ezereiben bővelkedik. E folyam közvetlen szomszédságában, alig egy ölnyi távolságra a part szelétől igen sok meleg forrás buzog ki a földből. A pisztrangkedvelők, már most a folyamban megfogják a halakat, a meleg forrásban megfőzik azokat s az isteni eledel készen van. A természet nagyon gondoskodott e helyt a pisztrangkedvelőkről. Hozzá tesszük, hogy eddig még csak egy pár „olaj“ és „eczet“-forrás hiányzik még arra, hogy a vacsora teljes legyen.

— **A magyar dohány egyedáruság** bérbeadásáról írnak a lapok. A kormány ugyanis bizonyos pesti bankok képviselői által kérdést tétetett Párisban, hogy nem volnának e hajlandók az említett egyedáru bérbe kivévesi céljából az említett bankokkal társaságot alapítani. Meglehet ugyan írja „N. fr. Pr.“ hogy ez csak ütegetés a bokorra, hogy a nyul ugorják ki; miután a magyar kormány az ausztriai kormányali megegyezés nélkül független az egyedáru felől nem intézkedhetik. Ha ez igaz volna, valószínűleg nyerne per analogima azon hír is, hogy Kerkápolyi ur, pénzügyminiszterünk az erdélyi összes ezüst, arany, réz, vas, só és kőszénbányákat szintén bérbe szándékszik lassankint kiadni, parcellankint egyes consortiumoknak, mint ezt a hunyadmegyei vasbányákkal és kohókkal tevő, melyek fölött nem régiben kötött meg, az igen igen előnyös — szerződés Erlanger et Consortesekkel.

— **Egy természetvizsgáló kalandja.** Az orvosok és természetvizsgálók gyűlése alatt a kiránduló tudósok egyike békésen sétált Mhádia utcáin, midőn észrevette, hogy egy paraszt szalad utána, és élénken intget kezével. A tudós megállt s kíváncsian várta, mi mondanivalója lehet az idegennek. Bámulata méginkább növekedett, midőn a paraszt kérdé, valjon egy-e ő is a természetvizsgálók közül, s midőn igenlőleg válaszolt, az

idegen csak nem parancsoló hangon mondá, hogy kövesse őt. A paraszt előre futott, a tudós követé őt telve várakozással. Nemsokára elérték a paraszt lakását, hol az utóbbi a tudóst egyenesen a sertésolhoz vezeté azon kérdést intézve hozzá: honnét van, hogy sertései oly soványok, holott ő oly jól táplálja azokat. A tudós meghökkenve nézett a kérdésre s épen felelni akart, mindön a paraszt leánya kicsinylőleg mondá: „De atyám, ez nem fogja sertéseinket kövérré tenni hisz ő maga is oly sovány!” A tudós sietett elhagyni az udvart s látogatásáért még tiszteletdíjt sem követelt.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilv. ülésében 1872. sept. 30-dikán és október 1-én, valamint következő napjain következő ügydarabok lógnak előadatni.

(Folyt. és vége.)

I. tanács polgári ügyekben.

Endes Gábor k. t. bíró által.

Bethlen Szt.-Miklós községének, Ladányi Benedek ellen, Wellmann Katalinnak, Wellmann György e., Paál Mihálynak, Frinsch Márton e., Müller János s érdektársainak, Vikol László ellen, Plihal Ferencnek Kriszta Mátyás e. — Marcu Vaszi Topalágának, Popescu George ellen, Burdats Alajosnak, a katonai kincstár ellen, Kozma Péternek Ivanicza Ferenc ellen Markovinovich F. A. felperesnek, Jordán Domokos e., gyulafehérvári r. cath. püspöki uradalomnak, Torcanu Niculai ellen, Stehlik Károlynak, Dietrich József e., özvegy Maurer Károlynének, Béli István s Maurer Károly e., Székely Juliánnának, Tóth Sigmund és nője e., Minka Toma Raveikának, Median Juon e., Dávid Eleknek, Kovács Lajos e., soosmezői g. kath. egyház községének, Beczkói István e., Ádám Mária lui Tódornak, Salcán György ellen.

Décsi Farkas k. t. r. bíró által.

Szentkirályi Ferencnek, a Kendeffy Miklósné Vajda Károlyina örökössei e., Bíró József és társainak, Binder Ferenc örökössei e., báró Bánffy Albertnek, Simon János e. Gyarmathi Sándornak Gálfi Ágnes e. Helvig Sámuelnek, C. Töpfler cég e., báró Jósika Lajosnak a b. Jósika Tekla, Hollaki Ferencné hagyatéka e., Kászoni Ferencnek, Kászoni János e., b. Jósika Tekla Hollaki Ferencnének, b. Jósika Imre és társai e., öz. id. gr. Betlen Józsefné, gr. Toroczka Eszternek, Tamási Bgdán és társai ellen.

Dósa Miklós k. t. pótbíró által.

Golyán Annának, Székely Márton e., Bakó Károlynak, Berkovits Bernát e., Jóska Gyulának, Bab alapítvány 1050 frt követelésének átkeblezése e., öz. Farkas Györgyének, a Bagoméri György által kért átkeblezés elleni ü., Ketzán Petrunak, Hamvai Károly e., az alezínai a. c. egyháznak Tekortia Moisa és társa e., Oltyán Jánosnak, Borsos Soma e., József Dávidnak, Faur Gávrilla e., Benkő Andrásnak, Kádár Mózes e., Ráduly Simon árvának, Ráduly Dániel s társai ellen.

II-ik Tanács polgári ügyekben.

Dózsa Dániel k. t. r. bíró által.

Keresztes Jakabnak, mint Gurman Dénes gondnokának számadásos ü., Goll és társainak Bucó Mihály és társa e., Lukácsi Gergelynek, Bedő Albert e., Molnár Gergelynek, Agota Mihály e., Kovács Jánosnak, Szombatfalvi Józsefné és Sebestyén Istvánné e., Konya Domokosnak, Petia Dóme és társa ellen.

Pipos Péter k. t. r. bíró által.

Lolos Jónásnak, Lolos Antonie e., Stefla Ilienek, Hina Stána e., Genád Dávidnak, Wahrung testvérek ellen, Juga György és társainak, Miklós Mózes e., Szutz Mihálynak, Juonescu Mihály e., Bálint János Kánya József e., Tyira Tódor, Tyira Indrei e., Godel Leisernek, Brecher Hersch e., Toncs és Freiburger cég, Noyák Gyula e., Schmidt Mihálynak, Sztán Pável Spornik e., Lázár Juon Muttu Szion ellen.

Petri Ádám k. t. r. bíró által.

Magyari Mártonnak, Nagy Ferenc e., Dénes János, Strauss Franczi e., Blán János, K. Papp Miklós e., Lubniczki Ferencnek, Nemegyei Sándor e., Jovau Jovanovitsnak, Goidile H. Gottlieb s társai e., Goedik H. Gottlieb, Suhanek Ferenc e., Lengyel János, Máthé Sámuel e., Goldmann Mózesnek, Engel Bernád s társa e.

Szolga Miklós k. t. r. bíró által.

Grünbaum Izák, Puskás József e., Nagy Lőrincznek, Nagy Mária, Simó Jánosné s társa e., Barabás József és Huszár Máriának, Benke Dávid és társa e., Jancsó Istvánnak, Jancsó György e., Gál Eleknek, a barátosi határpádszomság e., Petés Gábornak, Petés Mózes és társa e., Krieska Jánosnak, Orbán József e., Kecskés Jánosnének, Sas Gábor és társa e., Marosán Györgyének, Marosán Kosztán és társa e., Beczás Jánosnak, Sebestyén József és társai ellen, Petrovits Miklósnak, gróf Teleki György ellen.

Ilyés Károly k. t. p. bíró által.

Szuszter Györgynek, ügyvéd Márln Rudolf e., öz. Babutz Nektina Annának, Filip Dányiha e., Grünfeld Sa-

lamonnak, Szenkovits Zacharias e., Barbu Petrunak, Dániel Demeter e., Simai Lukácsnak, Oltyán Péter ellen, Hutflész Györgynek, Kozma Lajos e., Krisán Mitrunak, Auka Juon e., Graád Máriának, Kriszte Vaszilika e., Kurescsinsky Józsefnek, Vittmán Mihály ellen.

III. Tanács bűnügyekben.

Vajda Simon k. t. r. bíró által.

Gergely Pál becsületsértési bűnügye, Beke Ferencné ugyanaz, Hadnagy István ugyanaz, Lőrincz István ugyanaz, Tamás Mózesné ugyanaz.

Spech Adolf k. t. r. bíró által.

Péterlaci Kuresi Samu e., emberölés, Szentágotari Krauss Márton és neje e. becsületsértés, Frank Sofia és Altmann Izák e. becsületsértés, Borsodi Demeter Lajos e. testbiztonságot fenyegető kih., Mahler Sigmund e. testi biztons. e. kihág., Dipsei Szuszter, Mária és Raidel Mihály e. házasságtörés, Besztercei Szellion Gusztáv e. becs. sértés, Hosszafalusi Török József e. tolvajság. Bacsfalusi Rádu Irímie e. tolvajság.

IV. Tanács urbéri ügyekben.

Antalfy Gábor k. t. p. bíró által.

Boér Imre jogutóda Boér Kálmán, Dudás Szabó István ellen, br. Thoroczky Józsefnek, Bereán Kirilla ellen.

Bécsi tőzsdei árkelet

(sept. 28.)

5% metallique	65.25
5% nemz. államkölesön	70.45
1860. államkötvény	102.75
Bankrészvény	875.—
Hitelrészvény	332.40
London	109.—
Ezüst	108.—
Arany	5.23 ¹ / ₂
Napoleon arany	8.75 ¹ / ₂
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	81.—
" " " temesi	81.—
" " " erdélyi	78.25
" " " horvát-slavon	84.75

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

HIRDETMÉNYEK

(1—2)

(12)

(6)

4—6

Hasznos mellékjövedelemre

utasíttatnak tisztos urak és nők, kiknek

nagy ösmeretségei

vannak a helybeli lakók között.

Semmi előfizetés, vagy költségbe se kerül csupán

utánjárást kíván.

Jövedelem 5. — ezen czim alatt

ajánlatokat, — további ellátás végett — el-fogad e lapok kiadó hivatala.

Kitűnő gyógyerejéről világszerte híres

Morison pirulák

kisebb skatula 1. 2. szám 2 frt,
nagyobb 1. 2. szám 4 frtért kap-
hatók

Wittich József,

kereskedésében Maros-Vásárhelytt.

(4)

10—*

Legujabb törvénykezési munkák.

Kaphatók Wittich J. könyvkereskedésében

Maros-Vásárhelytt.

Az 1872. évi Törvények gyűjteménye.

8-adrét I. füzet ára 60 kr.

Kézikönyv a

BÍRÓSÁGI VÉGREHAJTÓK

számára

irta: dr. Dárdai Sándor, ára 2 frt.

SZABÁLYRENDELET

az irodai szükségletek fedezése, az irodai általános kezelése és az erről vezetendő számadás tárgyában.

Szabályrendelet,

a bűnvádi eljárási költségek meghatározása tárgyában, ára 50 kr.

Az új vadásztörvény

ügglekűl állandó vadásznaptárral, ára 40 kr

AZ ÚJ IPARTÖRVÉNY

ára 30 kr.

Az új.

Szolgabírói hivatal

kézikönyve

megyei tisztviselők,- ügyvédek,- jegyzők, és községi előljárók használatára.

ára 2 frt.

Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr.

Az igazságügyminister által javaslatba hozott

Szabályok a bűnvádi eljárás

tárgyában ára 40 kr.

Kapható továbbá:

A BOGYÁR-GYÜMÖLCS

(málna, ribizke, eper, afonya, köszméte sat. **tenyésztése** különös tekintettel a szőlő-lugas mívelésre
ára 50 kr.

Magyarosan

irta Gyergyai Ferencz, ára 1 frt 40 kr.

Helység-névtár.

Erdély községeinek betűrendes névtára,

ára 1 frt 50 kr.